

2. Турченко В. Из опыта работы в немецком детском саду/ В. Турченко // Дошкольное воспитание. – 2006. – № 6. – С. 43–46.
3. Высшее образование в Германии [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://chemodan.com.ua/germany/ger_edu.htm/
4. Всшее образование в Германии [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://etrarel.com.ua/content/view/188/252/>
5. Образование в Германии [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://gedukation.notbox.ru/>

Тетяна Бондар

*студентка психолого-педагогічного факультету
Полтавського державного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

СТУПІНЬ ДОКТОРА В УНІВЕРСИТЕТАХ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

Загальновідомо, що система вищої освіти може бути унітарною – з одним основним типом вищого навчального закладу (наприклад, університетами), або бінарною – з двома типами ВНЗ (наприклад, університетами й інститутами) [2, с. 8].

Вища освіта Великобританії ґрунтується на унітарній дворівневій системі, однак термінологія і структура ступенів може бути розбіжною в різних університетах. Перший учений ступінь – доктора філософії (*PhD* або *DPhil*) – можна одержати у багатьох царинах, включаючи природничі, гуманітарні й інженерні науки, право тощо [2]. Національного чи бодай центрального регулювання програм докторату в країні немає. Присудження звань – прерогатива вченої ради вишу.

Упродовж навчання аспірант може працювати в університеті, відряджатися для проведення наукових досліджень в інші ВНЗ тощо. Проте диплом доктора філософії не гарантує йому ні зайнятості, ні високого рівня зарплатні. Документ лише сприяє кар'єрі, засвідчує рівень можливостей і професійних умінь.

Чинна програма докторату вимагає від здобувача трирічного стажу роботи за фахом після отримання ним бакалаврського диплома з відзнакою. Крім того, неодмінними умовами виконання програми *PhD* можуть бути: диплом (кваліфікація) магістра з науковим ухилом або диплом поглибленого навчання, трирічний досвід наукової діяльності тощо. Втім, університети мають право зараховувати на докторські програми й осіб, що не мають означених документів, за умови фактично доведених здібностей претендента до самостійної наукової праці. Позитивно, що немає ніяких обмежень щодо віку, статі, національного походження для відбору кандидатів на програми.

У гуманітаріїв програма PhD – це, головню, самостійні дослідження здобувача, а також опанування низки спецкурсів, котрі завершуються іспитами чи тестами. Аспірант має підготувати рукопис та анотацію своєї дисертації для участі в засіданні, де аналізуватиметься його робота. Зміст дисертації повинен засвідчувати помітний особистий науковий унесок аспіранта в розроблення теми дослідження, оволодіння ним науковою методологією, навичками критичного аналізу наукових джерел. Рукопис дисертації мусить містити повну бібліографію і мати науково коректні посилання на опубліковані праці. Готову дисертаційну роботу розглядають два рецензенти: один із ВНЗ, де вона виконувалася, другий – з іншої інституції. Науковий керівник здобувача може призначатися третім рецензентом. Рецензування – дуже відповідальний етап здобуття докторського ступеня, адже британські рецензенти можуть дійти висновку, що рівень роботи не відповідає вимогам докторату, рекомендуючи присудити здобувачеві ступінь магістра філософії (MPhil).

Другим докторським ступенем у Великобританії є так званий “вищий докторат” (*Higher Doctorate*), який присуджується на відзнаку вагомого внеску визнаного і широковідомого науковця в певну галузь на підставі опублікованих ним праць.

Важливо зазначити, що у Великобританії немає встановлених правових норм щодо визнання закордонних дипломів і кваліфікацій доктора наук. Європейські конвенції з нострифікації (визнання) докторських дипломів країна ратифікувала, але, на жаль, вони стосуються лише шкільних атестатів і бакалаврських дипломів. Жоден закордонний диплом чи звання не визнається без скрупульозної перевірки фахівцями вищого закладу освіти, які є широковідомими експертами у певній царині досліджень. Часткове визнання докторського диплома не дозволяється.

Таким чином, Великобританія наразі має свій підхід до організації програм докторату, їхньої структури, змістовного наповнення, а також до визнання академічного ступеня доктора наук, присудженого вишами інших держав.

ЛІТЕРАТУРА

1. Корсак К. В. Світова вища освіта / К. В. Корсак. – К. : Радянська школа, 1997. – С. 14–45.
2. Корсак К. В. Великобританія: система освіти і підготовки наукових кадрів / К. В. Корсак // Науковий світ. – 1999. – № 4. – С. 8–11.